

ÖZET: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan disiplinle ilgili hükümler ve bunların uygulanması hk. (05/07/2011-13486)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan disiplinle ilgili hükümler ve bunların uygulanmasına ilişkin çeşitli konularda görüş talep ettiğiniz ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında; “Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.” hükmü, 126 ncı maddesinde; “Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir.

Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.” hükmü, 127 nci maddesinde; “Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.” hükmü, 132 nci maddesinde; “Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezaları üst disiplin amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.” hükmü ve 135 inci maddesinde ise; “Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yüksek disiplin kuruluna itiraz edilebilir.

İtirazda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorundadır.

İtirazın kabulü hâlinde, disiplin amirleri kararı gözden geçirerek verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 24/10/1982 tarihli ve 17848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; “Başbakanlık ve Bakanlıklar ile bunların bağlı kuruluşlarında görevli memurların kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işleri memurların bağlı oldukları kurumların disiplin kurullarınca karara bağlanır. Ancak, bu kurumların illerde görevli memurlarından Bakanlar Kurulu kararı veya ortak kararlar atananlar dışındakilerin aynı disiplin cezası ile ilgili işleri hakkında karar verme yetkisi ilgili İl Disiplin Kuruluna; illerde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı teşkilatta görevli öğretmen, yönetici, uzman ve uzman yardımcısı ile gezici öğretmenlerin kademe ilerlemesinin durdurulması

cezası ile ilgili işleri hakkında karar verme yetkisi ise ilgili İl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Disiplin Kuruluna aittir. Yukarıda sayılan memurların Devlet Memurluğundan çıkarma cezaları hakkında bunların bağlı buldukları kurumların Yüksek Disiplin Kurullarınca karar verilir.” hükmü yer almakta ve aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde de disiplin amirlerinin kimler olacağı merkezde ve taşrada olmak üzere ayrı ayrı sayılmaktadır.

Yukarıda yer alan hükümler doğrultusunda;

1- Hakkında Devlet memurluğundan çıkarma cezası önerisiyle Yüksek Disiplin Kuruluna veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası önerisiyle Merkez Disiplin Kuruluna sevk edilen bir personelin 657 sayılı Kanununun 125/3 maddesi gereği bir alt cezayla cezalandırılması gerekçesiyle bu önerilerin reddedilmesi üzerine yetkili makam ve kurullarca bir alt cezayla tecziye edilmesi halinde yeni almış olduğu cezaların yeni bir idari işlem mahiyetinde görülmesi gerektiğinden hareketle ilgili personelce yetkili kurullar nezdinde itiraza konu edilebileceği,

2- Yüksek Disiplin Kurulunun bir personel hakkındaki Devlet memurluğundan çıkarılma cezasını uygun görmemesi halinde 126/3 maddesi gereği atamaya yetkili amir tarafından bu kez kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının önerilmesi ve yetkili disiplin kurulunca da bu cezanın uygun bulunması durumunda da ilgili personelin bu cezaya itiraz hakkının bulunduğu,

3- İlgili kurullarca bir personel hakkında önerilen cezanın reddedilmesi halinde atamaya yetkili amir tarafından mezkur Kanununun 126/3 maddesi gereği verilecek yeni cezaya ilgili personelin itiraz hakkı bulunduğu, Kurumunuz Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüklerinde görevli personel hakkında önerilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının İl Disiplin Kurulunca reddedilmesi üzerine atamaya yetkili amirce verilecek yeni cezaya itirazın İl Disiplin Kuruluna yapılması gerektiği,

4- 657 sayılı Kanununun 127 nci maddesi gereğince süresi içinde verilen bir disiplin cezasının itiraza konu edilmesi ve bu süreçte mezkur maddenin 3 üncü fıkrasında düzenlenen iki yıllık sürenin aşılması durumunda disiplin kurullarının kararına göre disiplin amirlerince yeniden verilecek kararların zaman aşımı süresi içerisinde verilmiş sayılması gerektiği,

5- Disiplin cezalarına ilgili personel tarafından itiraz edilmesi halinde 657 sayılı Kanununun 132 nci maddesinde ifade edilen disiplin cezalarının uygulanmasına ilişkin hükümlerin cezaların kurul incelemelerinden geçtikten ve kesinleştikten sonra uygulanması gerektiği,

6- 657 sayılı Kanununun 135 inci maddesinde itirazın kabulü halinde disiplin amirlerinin kararı gözden geçirerek daha alt ceza verebilecekleri veya tamamen ortadan kaldıracabilecekleri hüküm altına alınmış olup, 657 sayılı Kanunda düzenlenen ceza türlerinden uyarma cezasına itirazın disiplin kurulu tarafından kabul edilmesi halinde bu kararın disiplin amirine gönderilmesi gerektiği ve ceza hafifletilemeyeceğinden disiplin amiri tarafından kaldırılması gerektiği,

değerlendirilmektedir.